

Eesti keele 6. klassi üleriigilise tasemetöö tulemused 2015

Märt Hennoste, eesti keele ja kirjanduse peaspetsialist

Tasemetöö eesmärk

Tasemetööga kogutakse infot põhikooli riikliku õppekava üld- ja valdkonnapädevuste kujunemise, läbivate teemade ning õppe- ja kasvatusesmärkide saavutatuse ning kooliastme õpitulemuste omandatuse kohta.

Tasemetööga kontrollitavad õpitulemused

Tasemetöö koosnes seitsmest ülesandest. Tasemetööga kontrolliti õpilaste funktsionaalset kuulamisoskust (ülesanne 1); funktsionaalset lugemisoskust (ülesanded 2, 6); täheortograafiat (ülesanne 3); suure ja väikese algustähe õigekirja (ülesanne 4); sõnade kokku- ja lahkukirjutamist (ülesanne 5); lausete kirjavahemärgistamist (ülesanne 7); üldoskusi, nagu iseseisvat tööd tekstiga ning olulise teabe leidmist ja eristamist (ülesanded 1, 2, 6).

Tasemetöö parandamine

Tasemetöid parandasid õpetajad, võttes aluseks Haridus- ja Teadusministeeriumi asjakohase määruse. Eesti keele tasemetöö parandamine põhines võtmel, mis võimaldab koolidel lähtuda ühelt aluselt ning muuta tulemused võrreldavaks.

Tasemetööd tuleb käsitleda kui tervikut, arvestades, et ülesanded ja üksikküsimused on esitatud kolmes raskusastmes. Sellega tagatakse tasemetöö eristusjõud ja usaldusväärsus.

Tasemetöö tulemused

Tasemetöö tulemuste analüüs põhineb valimil, mis koosnes 1272 tööst. Põhikooli kuuluv valimisse 50,1% ja tüdrukuid 49,9%. Valim sisaldas kõigi maakondade kooli. Selle koostamisel arvestati, et esindatud oleks nii teeninduspiirkonnata, maakonnakeskuste, suurlinnakoolid kui ka valla- ja väikelinnakoolid. Valimis oli esindatud kolm põhilist koolitüüpi: lasteaed-põhikool, põhikool ning põhikool ja gümnaasium ühe õppeasutusena.

- Tasemetöö keskmine tulemus oli 84,3% (2014 – 76,0%, 2013 – 81,5%).
- Maakondadest olid kõige edukamad Hiiumaa õpilased keskmise tulemusega 87,7%, madalaim tulemus 75,5% oli Järvamaa õpilastel. Seega said kõigi maakondade õpilased tasemetöö lahendamisele hästi hakkama. Vt lisa 1.
- Koolitüübist lähtudes sooritasid tasemetöö kõige paremini põhikoolid, kelle keskmine tulemus oli 84,8%. Neile järgnesid põhikoolid ja gümnaasiumid ühe õppeasutusena (keskmine tulemus 84,3%) ja lasteaed-põhikoolid (82,3%). Vt lisa 2.

- Tasemetöö sooritamise keskmine tulemus oli poistel 81,2% (2014 – 72,4%, 2013 – 78,6%) ja tüdrukutel 87,4% (2014 – 79,6%, 2013 – 84,5%). Tasemetöö sooritamise minimaalne tulemus poistel oli 47,8% ja maksimaalne 98,5%, tüdrukutel vastavalt 53,7% ning 100%. Vt lisa 3.
- Tasemetöö sooritamise edukuse protsent (tulemusi üle 50%) oli poistel 99,8 ja tüdrukutel 100; kvaliteet (tulemusi üle 75%) vastavalt 78,2 ja 93,1. Vt lisa 4.
- Tasemetöö lahendamise kvaliteediga paistsid silma Võru (95,7%), Tartu (91,5%) ning Hiiu (90,9%) ja Saare (90,9%) maakonna õpilased. Suhteliselt keskpäraseid tulemusi aga näitasid Rapla maakonna (54,5%) ning Järva maakonna õpilased (60,0%). Vt lisa 5.
- Koolitüübi järgi olid kõige edukamad põhikoolid, kelle edukus oli 99,8% ja kvaliteet 88,0%. Neile järgnesid põhikoolid ja gümnaasiumid ühe õppeasutusena, edukus 100% ja kvaliteet 84,7% ning lasteaiad-põhikoolid 100% ja 82,2%. Vt lisa 6.

Tasemetöö tulemused ülesandeti

Tasemetööga kontrolliti õpilaste funktsionaalset kuulamis-, lugemis- ja kirjutamisoskust. Tasemetöö punktijaotuse kohta vaata tööst, korraldusjuhendist ning võtmest. Tasemetöös oli seitse ülesannet, vt lisa 7.

- Kuulamisülesanne (1) põhines Asta Kassi jutul „Kärbse päev“. Õpilased pidid kuulama teksti kaks korda ning selle põhjal otsustama, kas ülesandes esitatud väide on õige või vale. Ülesandega kontrolliti kuulatud tekstist arusaamist. Ülesande eest oli võimalik saada maksimaalselt 10 punkti. Keskmiselt saadi ülesande eest 89,8% punktidest. Selle ülesande puhul oli poiste keskmine sooritusprotsent 88,9 ja tüdrukutel 90,8. Kõige raskem oli õpilastel otsustada esimese väite õigsuse üle („Kärbes juurdles, kuidas lauad ja toolid põrandal püsivad“), õigeid vastuseid 59,5%. Keerulisem oli ka kümnes väide, mille puhul pidid õpilased otsustama, kas teistel kärbestel oli noorest kärbest kahju, õigeid vastuseid 78,7%. Teiste väidetega tuldi paremini toime, keskmised tulemused jäid vahemikku 89,5–98,9%. Seega osutus tasemetöö kuulamisülesanne õpilastele pigem lihtsaks ning järgmise aasta tasemetööd ette valmistades tuleb komisjonil pöörata vähem tähelepanu teksti üksikasjadele, suuremat tähelepanu aga vajavad analüüsil, põhjendamisel, järeldamisel, üldistustel ja hinnangutel põhinevad küsimused.
- Lugemisülesande (2) koostamisel oli kasutatud raamatut „Linnuelu aabits. Talvised aialinnud“ (Menu, 2010). Ülesandes oli esitatud ülevaatlik tabel talvistest aialindudest, sektordiagramm talvituvatest aialindudest ja Ingmar Muusikuse foto tutt-tihasest. Nende põhjal pidid õpilased täitma alustekste kokkuvõtva lünkteksti. Ülesandega kontrolliti, kuidas õpilased oskavad lugeda lihtsat tabelit ja diagrammi. Ülesande eest oli võimalik saada kuni 12 punkti ja selle lahendamise keskmine protsent oli 90,8; seejuures poistel 88,6 ning tüdrukutel 93,1. Raskemaks osutusid need teksti lüngad, mis eeldasid andmete leidmist diagrammilt, andmete võrdlemist ja esitatud andmete põhjal järelduste tegemist. Teistest rohkem eksiti lünga 2 täitmisel („Mis talvine aialind on Eestis arvukuselt teisel kohal?“), õigeid vastuseid 83,1%,

seejuures poistel 80,4% ja tüdrukutel 85,8%. Mõtlemisainet pakkusid ka lüngad 10 ja 11, mille puhul tuli otsustada, millised kaks värvi on kasutusel tihaste rahvapärastes nimetustes, õigeid vastuseid vastavalt 86,2% (poisid 81,9%; tüdrukud 90,4%) ja 86,4% (poisid 81,9%; tüdrukud 90,9%). Osale õpilastest oli raske otsustada ka selle üle, keda on kujutatud fotol (lünk 12), õigeid vastuseid 75,5%, poistel 66,7%, tüdrukutel 84,3%. Teiste lünkade õigete vastuste protsendid jäid vahemikku 88,1–98,9%. Kokkuvõtvalt võib selle ülesande kohta sedastada, et lihtsamate tabelite ja diagrammide lugemisega said õpilased hästi hakkama, kuid õppetöös väärivad suuremat tähelepanu andmete võrdlemine ning nende põhjal järelduste tegemine.

- Täheortograafia ülesandega (3) kontrolliti, kuivõrd õpilased tunnevad eesti õigekirja aluseid ja järgivad õpitud põhireegleid. Ülesanne sisaldas 20 weakriitilist sõna ning selle eest oli võimalik saada kuni 10 punkti. Ülesande keskmine lahendusprotsent oli 75,7, poistel 72,8 ja tüdrukutel 78,5. Rasked olid õpilastele ja vajaksid seetõttu õpetamisel suuremat tähelepanu sellised sõnad ja vormid nagu linlasi (õigeid vastuseid 53,6%, poistel 47,7%, tüdrukutel 59,5%), ettevõtlikkust (37,9%, poistel 35,8%, tüdrukutel 40,0%), vastu vaidlemata (60,1%, poistel 55,6%, tüdrukutel 64,5%), maiad (58,5%, poistel 56,8%, tüdrukutel 60,2%), homseks (66,9%, poistel 61,4%, tüdrukutel 72,6%). Teiste kontrollitavate sõnade puhul jäid tulemused vahemikku 75,5–99,3%.
- Algustähe õigekirja ülesanne (4) sisaldas 20 juhtu, mille puhul pidid õpilased otsustama, kas kasutada suurt või väikest algustähte. Ülesande eest oli võimalik saada 10 punkti. Ülesande lahendamise keskmine tulemus oli 86,3%; poistel oli õigete vastuste protsent 83,1 ja tüdrukutel 89,6. Rasked olid õpilastele järgmiste sõnade algustähe õigekiri: ajakiri Hea Laps (õigeid vastuseid 63,8%, poistel 59,5%, tüdrukutel 68,0%); Ümera lahing (õigeid vastuseid 70,7%, poistel 71,1%, tüdrukutel 70,2%), olümpiamängud (õigeid vastuseid 74,9%, poistel 72,8%, tüdrukutel 77,0%), igas eesti keele õpikus (õigeid vastuseid 78,1%, poistel 70,3%, tüdrukutel 85,9%), „Agu Sihvka annab aru“ (õigeid vastuseid 58,7%, poistel 52,3%, tüdrukud 65,2%). Teiste kontrollitavate sõnade puhul jäid tulemused vahemikku 80,0–98,5%. Seega vajaks õppetöös suuremat tähelepanu ürituste, perioodikaväljaannete, ajaloosündmuste, tähtpäevade ja teoste pealkirjade õigekiri.
- Kokku- ja lahkukirjutamise ülesandes (5) pidid õpilased otsustama 20 korral, kuidas sõnu õigesti kirjutada. Ülesande eest oli võimalik saada kuni 10 punkti. Ülesande keskmine lahendusprotsent oli 79,7, poistel 76,4%, tüdrukutel 83,1%. Rohkem eksiti järgmiste sõnade puhul: laiatribuline (keskmine tulemus 47,9%, poistel 43,6%, tüdrukutel 52,1%), soome- ja venekeelseid (tulemus 26,3%, poistel 24,5%, tüdrukutel 28,0%), ümberjutustus (tulemus 59,9%, poistel 55,4%, tüdrukutel 64,6%), kirjavahemärke (65,3%, poistel 55,7%, tüdrukutel 74,9%), imetoredad 63,5%, (poistel 55,6%, tüdrukutel 71,5%), vigade paranduses (75,0%, poistel 73,6%, tüdrukutel 76,4%). Teiste sõnade puhul jäid tulemused vahemikku 79,7–94,9%. Seega vajab õppetöös erilist tähelepanu ne- ja s-

sõnade, mitmuse omastavas oleva nimisõna ja järgneva nimisõna ning käänd- või määrsõna ja järgneva omadussõna õigekiri.

- Sõnastusõpetuse ülesandega (6) kontrolliti, kuidas õpilane mõistab teksti kujundlikkust. Ülesanne sisaldas viis väljendit, millele õpilane pidi leidma valikvastuste hulgast õiged seletused. Kokku oli võimalik ülesande eest saada 5 punkti. Ülesanne lahendati keskmise tulemusega 83,0%. Poiste tulemus oli 79,5%, tüdrukutel 86,5%. Raskemad olid õpilastele väljendid „keetis supi kokku“, õigeid lahendusi 67,5% (poistel 63,3%, tüdrukutel 71,7%), „oli tema suust kukkunud“, õigeid 78,2% (poistel 73,5%, tüdrukutel 82,9%) ja „lausus käsi südamele“, õigeid 79,9% (poistel 77,9%, tüdrukutel 81,9%). Kokkuvõttes tuldi ülesandega hästi toime.
- Kirjavahemärkide ülesande lahendamise keskmine tulemus oli 79,8%, poistel 73,3%, tüdrukutel 86,2%. Ülesandes pidid õpilased kirjavahemärgistama 8 lauset, ülesande lahendamise eest võis saada kuni 8 punkti. Lauseti jäid õpilaste tulemused vahemikku 70,7–87,5%. Kõige rohkem eksiti põimlause „Isa vaatas telerist tennist, aga ta ei saanud ammu enam aru, kes juhib võistlust“ kirjavahemärgistamisel, keskmine tulemus 70,7%, poistel 62,9%, tüdrukutel 78,6%; Küllaltki raske oli õpilastel kirjavahemärgistada ka koondlause „Küpsised, pannkoogid ja mahl – need on Sirli ja Siimu lemmiktoidud“, mille keskmine tulemus oli 71,3%, poistel 63,9%, tüdrukutel 78,7%. Kokkuvõtvalt saadi ülesandega siiski hästi hakkama, varasemate aastatega võrreldes oldi tulemuslikumad otsekõne kirjavahemärgistamises.

Tasemetöö tulemuste võrdlus elektroonilise tasemetööga

2015. aastal sooritasid õpilased eesti keele tasemetöö nii traditsioonilises pabertasemetöö vormis kui ka elektroonilise tasemetööna. P-tasemetöö sooritas 1272 õpilast ning e-tasemetöö 868 õpilast. P-tasemetöö keskmine sooritusprotsent oli 84,3, e-tasemetööl 84,0. Poistel olid p- ja e-tasemetöö sooritamise tulemused vastavalt 81,2% ja 81,4% ning tüdrukutel 87,4% ja 86,4%. Seega said õpilased nii p- kui ka e-tasemetöö lahendamise ühtviisi hästi hakkama. Tulemuste erinevused on minimaalsed ning seletatavad sellega, et õpilaste valimid ei ole kunagi täiesti samased. Samuti mõjutas tulemusi see, et e-tasemetööd sai arvutiga objektiivselt hinnata, p-tasemetöö hindamises aga esines subjektiivsust. Märkimist väärib, et poisid sooritasid e-tasemetöö paremini kui p-tasemetöö, tüdrukud aga olid tugevamad p-tasemetöös.

Ülesannete lõikes võib siiski märgata ka töö vormist tulenevaid erinevusi, vt tabelit 1. Kuigi tasemetöö ülesanded olid ühed ja samad, siis p-tasemetöö puhul said õpilased kuulamis- (ül 1) ja lugemisülesande (ül 2) lahendamise paremini hakkama kui e-tasemetöös. Põhjus on ilmselt selles, et õpilastel on vähe kogemusi tekstidega töötamisel arvutis. Keeleülesannete lahendamise tulid õpilased aga e-tasemetöös enamasti paremini toime kui p-tasemetöös. Selle peamine põhjus on p- ja e-ülesannete erinev laad: p-tasemetöös pidid õpilased ise mõtlema õige vastuse, e-tasemetöös aga otsustama, milline vastusevariant

on õige. Valikvastustega ülesanded aga on õpilastele üldjuhul kergemad. Erand on siin interpunktsiooniülesanne (ül 7), mille puhul oli e-tasemetöö tulemus 2,7% madalam kui p-tasemetööl. Selle peamine põhjus tuleneb punktiarvestuse erinevusest. P-töös sai õpilane iga õigesti kirjavahemärgistatud lause eest ühe punkti ning kui lauses oli üks viga, siis 0,5 punkti. E-töös andis iga õigesti lisatud kirjavahemärk 0,5 punkti. Seega on siin eelkõige tegemist erinevast punktijaotusest tuleneva tehnilise küsimusega.

Kokkuvõttes võib nii p- kui ka e-tasemetööd pidada õnnestunuks ja õpilastele tuleks ka edaspidi pakkuda võimalust sooritada tasemetöö e-vormis. Seejuures tuleb rõhutada ka e-tasemetöö eeliseid pabertasemetöö ees, mis on väiksem ajakulu töö lahendamisel ja parandamisel, tulemuste suurem objektiivsus ja võrreldavus, kiirem andmetöötlus jms.

Tabel 1. Pabertasemetöö ja elektroonilise tasemetöö tulemused

Ülesanne	Keskmine tulemus %		Poiste sooritus %		Tüdrukute sooritus %	
	p-töö	e-töö	p-töö	e-töö	p-töö	e-töö
ÜI 1	89,8	87,6	88,9	86,7	90,8	88,5
ÜI 2	90,8	84,5	88,6	82,3	93,1	86,4
ÜI 3	75,7	81,8	72,8	79,4	78,5	83,9
ÜI 4	86,3	86,3	83,1	83,3	89,6	89,2
ÜI 5	79,7	84,8	76,4	82,3	83,1	87,2
ÜI 6	83,0	84,4	79,5	81,2	86,5	87,4
ÜI 7	79,8	77,1	73,3	72,2	86,2	81,7

Kokkuvõtteks

2015. aastal said 6. klassi õpilased eesti keele tasemetöö lahendamisega hästi hakkama. Tasemetöö oli õpilastele jõukohane, keskmine tulemus oli 84,3%. Tasemetööd ei suutnud edukalt sooritada (tulemus alla 50%) 0,3% õpilastest. Õpetajate tagasiside põhjal peeti tasemetööd jõukohaseks, ülesanded olid kooskõlas õppekava õpitulemustega. Tasemetöö võti oli mõistetav. Kuigi õpilaste töid ei pea hindama, vaid selle asemel tuleb pöörata suuremat tähelepanu sisulisele tagasisidele, võib siiski märgata tööde parandamisel probleeme vahemikus 48–49 punkti (vt lisa 8). Suuremad ebakohad selles punktivahemikus iseloomustavad poiste tööde parandamist, mõjutades ka hindamist tervikuna.

Lisa 1. Tasemetöö tulemused asukoha järgi

	N	N (%)	AUP	Keskmine tulemus	ÜUP	Keskmine %	St. hälve	Min	Min %	Mediaan	Max	Max %
Harju maakond	586	46,1	56,11	56,60	57,09	84,5	6,05	35	52,2	58	67	100,0
Hiiu maakond	11	0,9	54,64	58,73	62,81	87,7	6,08	47	70,1	61	65	97,0
Ida-Viru maakond	16	1,3	51,76	55,50	59,24	82,8	7,02	42	62,7	58	65	97,0
Jõgeva maakond	36	2,8	53,36	55,56	57,75	82,9	6,48	38	56,7	58	64	95,5
Järva maakond	10	0,8	47,26	50,60	53,94	75,5	4,67	41	61,2	52	55	82,1
Lääne-Viru maakond	64	5,0	54,20	55,72	57,23	83,2	6,07	35	52,2	57	64	95,5
Lääne maakond	34	2,7	55,45	57,47	59,49	85,8	5,78	42	62,7	58	66	98,5
Põlva maakond	37	2,9	52,79	54,73	56,67	81,7	5,83	37	55,2	56	65	97,0
Pärnu maakond	114	9,0	55,42	56,54	57,65	84,4	6,02	38	56,7	58	66	98,5
Rapla maakond	22	1,7	48,12	51,91	55,70	77,5	8,55	37	55,2	54	65	97,0
Saare maakond	22	1,7	55,21	57,32	59,43	85,5	4,76	47	70,1	57	64	95,5
Tartu maakond	224	17,6	57,06	57,77	58,49	86,2	5,44	36	53,7	59	67	100,0
Valga maakond	29	2,3	51,77	54,38	56,99	81,2	6,87	32	47,8	56	63	94,0
Viljandi maakond	44	3,5	52,87	54,84	56,82	81,9	6,49	34	50,7	55	64	95,5
Võru maakond	23	1,8	55,19	57,17	59,16	85,3	4,59	50	74,6	57	66	98,5
Kokku	1272	100,0	56,15	56,48	56,82	84,3	6,07	32	47,8	57	67	100,0

N – tasemetöö sooritajate arv

AUP – alumine usalduspiir

ÜUP – ülemine usalduspiir

Min – minimaalne tulemus

Max – maksimaalne tulemus

St.hälve – standardhälve

Lisa 2. Tasemetöö tulemused koolitüübi järgi

	N	N %	AUP	Keskmine tulemus	ÜUP	Keskmine %	St. hälve	Min	Min %	Mediaan	Max	Max %
Lasteaed-põhikool	73	5,7	53,63	55,11	56,59	82,3	6,33	34	50,7	56	65	97,0
Põhikool	401	31,5	56,22	56,79	57,35	84,8	5,77	32	47,8	57	67	100,0
Põhikool ja gümnaasium ühe õppeasutusesena	798	62,7	56,03	56,46	56,89	84,3	6,19	35	52,2	58	66	98,5
Kokku	1272	100,0	56,15	56,48	56,82	84,3	6,07	32	47,8	57	67	100,0

Lisa 3. Tasemetöö tulemused õpilase soo järgi

	N	N %	AUP	Keskmine tulemus	ÜUP	Keskmine %	St. hälve	Min	Min %	Mediaan	Max	Max %
Poisid	637	50,1	53,92	54,41	54,89	81,2	6,22	32	47,8	55	66	98,5
Tüdrukud	635	49,9	58,17	58,57	58,97	87,4	5,14	36	53,7	60	67	100,0
Kokku	1272	100,0	56,15	56,48	56,82	84,3	6,07	32	47,8	57	67	100,0

Lisa 4. Tasemetöö tulemused edukuse ja kvaliteedi järgi

	N	Edukus	Kvaliteet	Edukus %	Kvaliteet %
Poisid	637	636	498	99,8	78,2
Tüdrukud	635	635	591	100,0	93,1
Kokku	1272	1271	1089	99,9	85,6

Lisa 5. Tasemetöö tulemused edukuse, kvaliteedi ja kooli asukoha järgi

	N	Edukus	Kvaliteet	Edukus %	Kvaliteet %
Harju maakond	586	586	505	100,0	86,2
Hiiu maakond	11	11	10	100,0	90,9
Ida-Viru maakond	16	16	12	100,0	75,0
Jõgeva maakond	36	36	27	100,0	75,0
Järva maakond	10	10	6	100,0	60,0
Lääne-Viru maakond	64	64	53	100,0	82,8
Lääne maakond	34	34	30	100,0	88,2
Põlva maakond	37	37	30	100,0	81,1
Pärnu maakond	114	114	95	100,0	83,3
Rapla maakond	22	22	12	100,0	54,5
Saare maakond	22	22	20	100,0	90,9
Tartu maakond	224	224	205	100,0	91,5
Valga maakond	29	28	23	96,6	79,3
Viljandi maakond	44	44	39	100,0	88,6
Võru maakond	23	23	22	100,0	95,7
Kokku	1272	1271	1089	99,9	85,6

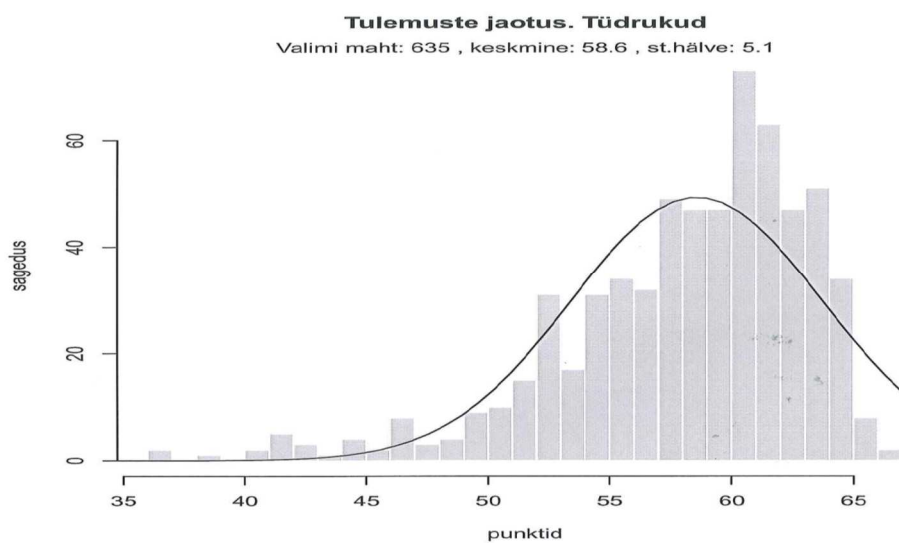
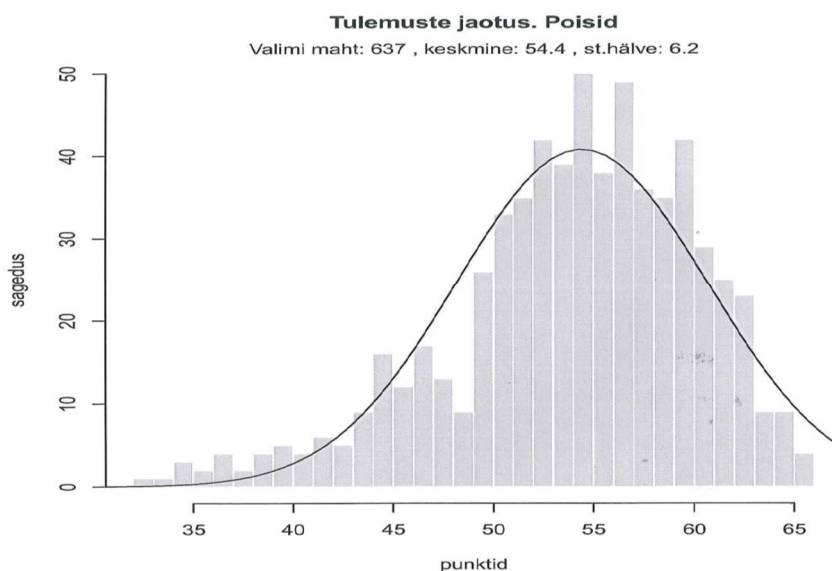
Lisa 6. Tasemetöö tulemused edukuse, kvaliteedi ja koolitüübi järgi

	N	Edukus	Kvaliteet	Edukus %	Kvaliteet %
Lasteaed-põhikool	73	73	60	100,0	82,2
Põhikool	401	400	353	99,8	88,0
Põhikool ja gümnaasium ühe asutusena	798	798	676	100,0	84,7
Kokku	1272	1271	1089	99,9	85,6

Lisa 7. Tasemetöö lahendatus ülesannete lõikes

	Min tulemus	Keskmine tulemus	Keskmine %	Max tulemus	Poiste sooritus %	Tüdrukute sooritus %
Ül 1	2	8,98	89,8	10	88,9	90,8
Ül 2	4	10,90	90,8	12	88,6	93,1
Ül 3	3	7,57	75,7	10	72,8	78,5
Ül 4	0	8,63	86,3	10	83,1	89,6
Ül 5	0	7,97	79,7	10	76,4	83,1
Ül 6	0	5,81	83,0	7	79,5	86,5
Ül 7	0	6,38	79,8	8	73,3	86,2

Lisa 8. Tasemetöö tulemuste jaotused: poisid, tüdrukud, üldine

Tulemuste jaotus

Valimi maht: 1272 , keskmine: 56.5 , st.hälve: 6.1

